

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....
Pełna nazwa szkoły

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z HISTORII
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ROK SZKOLNY 2017/2018**

ETAP TRZECI

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 20 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
3. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem.
Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
5. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
6. Nie używaj korektora.

Czas pracy:
90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania: 40.
Do następnego
etapu przejdziesz,
gdy uzyskasz co
najmniej 32 punkty.

**Pracuj samodzielnie.
POWODZENIA!**

Wypełnia komisja konkursowa

Liczba punktów:

Zatwierdzam

Zadanie 1. (2 p.)

Określ, czy fragment kroniki Galla Anonima jest legendą. Odpowiedź uzasadnij.

„Był mianowicie w mieście Gnieźnie, które po słowiańsku znaczy tyle co „gniazdo”, księżę imieniem Popiel, mający dwóch synów; przygotował on zwyczajem pogańskim wielką ucztę na ich postrzyżyny, na którą zaprosił bardzo wielu swych wielmożów i przyjaciół. Zdarzyło się zaś z tajemnej woli Boga, że przybyli tam dwaj goście, którzy nie tylko że nie zostali zaproszeni na ucztę, lecz nawet odpędzeni w krzywdzący sposób od wejścia do miasta. A oni oburzeni nieludzkością owych mieszczan skierowali się od razu na przedmieście, gdzie trafili zupełnym przypadkiem przed domek oracza wspomnianego księcia, który urządzał ucztę dla synów. Ów biedak, pełen współczucia, zaprosił tych przybyszów do swej chatki i jak najuprzejmiej roztoczył przed nimi obraz swego ubóstwa. A oni z wdzięcznością przychyłając się do zaprosin ubogiego człowieka i wchodząc do gościnnej chaty, rzekli mu: „Cieszcie się zaiste, iżśmy przybyli, a może nasze przybycie przyniesie wam obfitość dobra wszelakiego, a z potomstwa zaszczyt i sławę”.

Źródło: Gall Anonim, *Kronika*, Wrocław 2003

Odpowiedź.....

.....

Uzasadnienie.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (2 p.)

Rozstrzygnij, czy podczas wjazdu do Kijowa Bolesław Chrobry mógł użyć miecza zaprezentowanego na ilustracji. Odpowiedź uzasadnij.

Jan Matejko, *Wjazd Bolesława Chrobrego do Kijowa*

Szczerebiec

Źródło: pl.pinterest.com

„Miał on otrzymać od anioła miecz, którym z pomocą boską zwyciężał wszystkich swoich przeciwników. Ten miecz aż do dziś przechowuje się w skarbcu kościoła krakowskiego. Królowie polscy wyruszając na wyprawy, mieli zwyczaj nosić go i zawsze z nim tryumfowali nad wrogiem. (...) miecz króla Bolesława, dany mu przez anioła, nazywa się Szczerbiec, dlatego, że na wezwanie anioła przybywszy na Ruś pierwszy uderzył nim w Złotą Bramę, która zamyka gród kijowski. Od tego uderzenia miecz poniósł niewielką stratę, którą w polskim zwie się szczerba i stąd nazwa”.

Źródło: Kronika Wielkopolska, Warszawa 1965

Szczerbiec – jedyne zachowane insygnium koronacyjne Piastów z 2. poł. XII lub 1. poł. XIII.

encyklopedia.pwn.pl

Odpowiedź.....

.....
.....

Uzasadnienie.....

.....
.....
.....
.....

Zadanie 3. (2 p.)

Wybierz i wpisz do tabeli odpowiednie cyfry oznaczające przyczyny albo skutki krucjat.

- 1) Powstanie zakonów rycerskich.
- 2) Synod w Clermont.
- 3) Prześladowanie chrześcijan w Ziemi Świętej.
- 4) Powstanie Królestwa Jerozolimskiego.
- 5) Wzbogacenie się miast włoskich.
- 6) Turcy atakują Bizancjum.

Przyczyny	Skutki

Zadanie 4. (1 p.)

Przeczytaj poniższy fragment przywileju lokacyjnego Lublina i odpowiedz na pytanie: Kto w razie śmierci wójta lub niemożności sprawowania przez niego funkcji mógł zostać nowym wójtem?

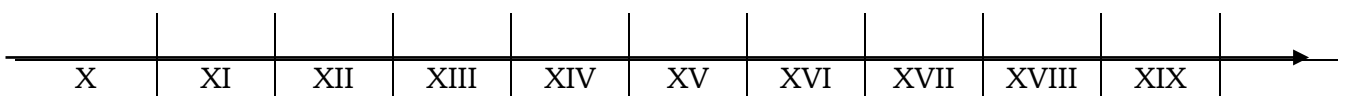
„W imię Pana amen. Aby przewlekłość doczesności nie uczyniła stanu prawdy niezrozumiałym lub zwietrzałym, [...] Przeto my, Władysław, z łaski Boga księżę Krakowa, Sandomierza, Sieradza, Łęczycy i Kujaw, a także dziedzic Królestwa Polskiego wiadomym wszystkim czynimy, obecnym i przyszłym, którzy chcieliby badać ten pergamin, że pragnąc jak najszerszej krzewić naszego panowania pożytki i dochody zaufanemu i opatrznemu mężowi Maciejowi, wójtowi z Opatowca, naszemu wielkorządcy i wiernemu słudze, [...] w mieście naszym Lublinie [...] wójtostwo jemu [Maciejowi] i jego prawemu potomstwu prawem dziedziczenia [...] Pozwalamy także pomienionym wójtowi i jego potomstwu, by wójtostwo wyżej opisane mogli sprzedać, zamienić, darować, albo tytuł własności przenieść na inną osobę, kiedy tylko zda się im to stosowne. Na postanowienia tego silniejszy dowód kazaliśmy, aby ten dokument był nam dany, naszych pieczęci wyciśnięciem umocniony. Działo się w Krakowie, roku Pańskiego tysiąc trzysta siedemnastego, w Niebowzięcie Panny Marii. W obecności tych świadków: komesa Pakosława kasztelana krakowskiego, Nawoja sandomierskiego, Tomisława krakowskiego wojewodów, Piotra sandomierskiego, Floriana wiślickiego, Spicymira sądeckiego kasztelanów. Dan przez ręce magistra Franciszka kanclerza krakowskiego”.

Źródło: teatrnn.pl

Odpowiedź.....
.....
.....
.....

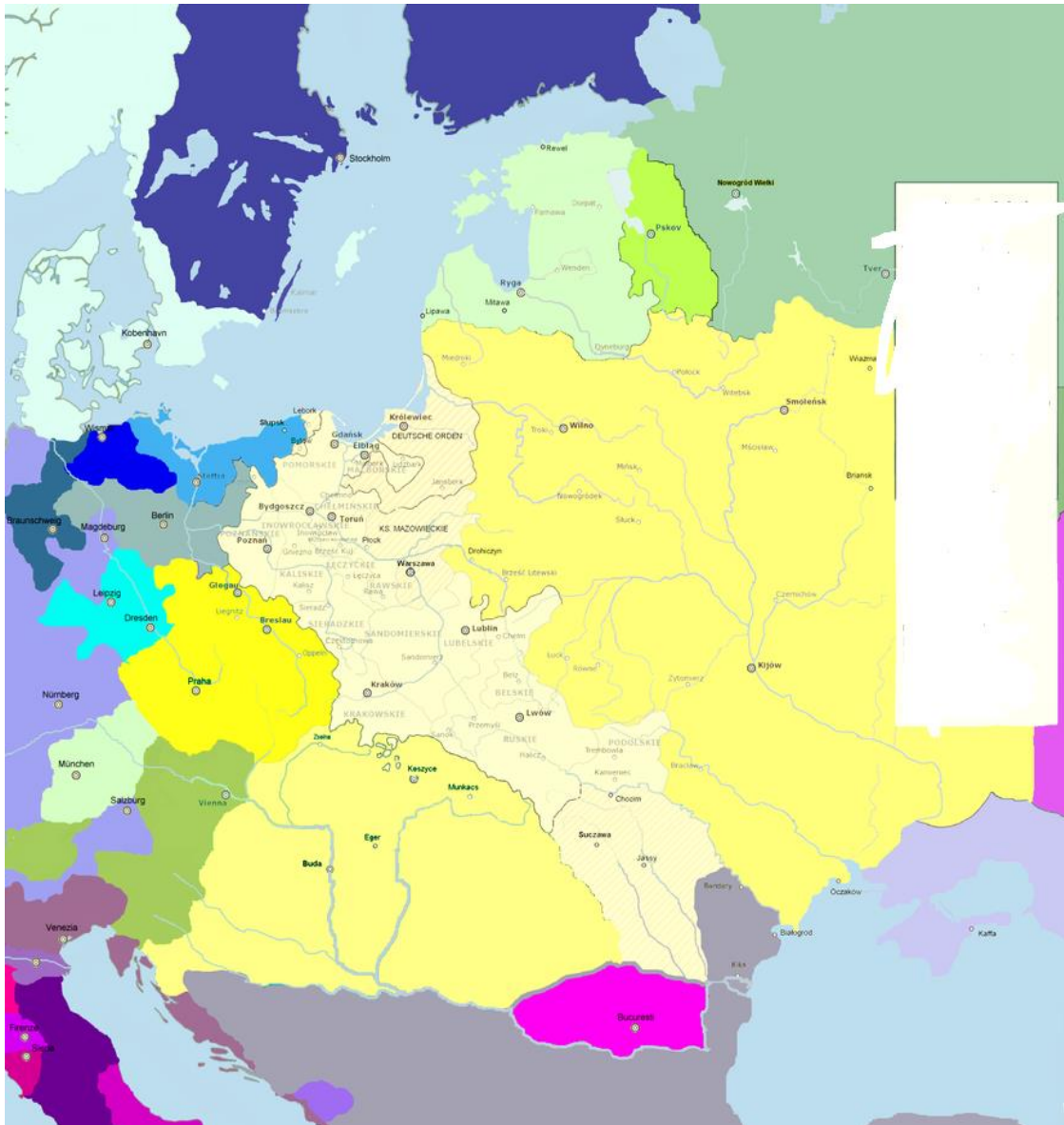
Zadanie 5. (1 p.)

Zamaluj na uproszczonej osi czasu wiek, w którym miał miejsce sobór trydencki.

Zadanie 6. (2 p.)

Zaznacz znakami X kraje, które były rządzone przez Jagiellonów na przełomie XV i XVI wieku.

Zadanie 7. (3 p.)

Określ, które informacje dotyczące ustrojów siedemnastowiecznych Francji i Anglii są prawdziwe, a które fałszywe. Wpisz PRAWDA lub FAŁSZ.

Informacja	Prawda/fałsz
A. W drugiej połowie XVII wieku narodziła się we Francji monarchia parlamentarna.	
B. W połowie XVII wieku wybuchła w Anglii rewolucja, która wprowadziła monarchię absolutną.	
C. Król Francji Ludwik XIV mówił o sobie, że „państwo to ja”.	

Zadanie 8. (3 p.)

Kto był królem Polski w roku wybicia poniższych monet ?

A ..... B.....

C.....

Zadanie 9. (2 p.)

Wskaż źródła inspiracji poniższych dzieł sztuki, wybierając spośród podanych propozycji.

1.

.....

3.

.....

4.

.....

- A. obyczaje starożytnych Rzymian
- B. dzieje Starego Testamentu
- C. legendy o Jezusie Chrystusie
- D. dzieje średniowiecza
- E. wierzenia starożytnych Greków

Zadanie 10. (2 p.)**Rozpoznaj osiemnastowiecznych władców.**

Informacje biograficzne	Postać
A. Szlachta musiała zgolić brody i skrócić szaty. Przyłączył Inflanty.	
B. Nazywany był filozofem z Sanssouci. Uważał, że władca powinien być pierwszym sługą państwa. Przyłączył Śląsk.	
C. Utraciła Śląsk. Wzięła udział w I rozbiórce Rzeczypospolitej.	

Zadanie 11. (1 p.)**Kto i po jakim wydarzeniu wypowiedział te słowa?***„Dla moich Polaków nie ma rzeczy niemożliwych”.*

Źródło:agraart.pl

Postać.....

Wydarzenie.....

Zadanie 12. (3 p.)**Katolicki Uniwersytet Lubelski obchodzi setną rocznicę założenia. Jego gmach główny przechodził różne koleje dziejów – klasztor, szpital, więzienie, koszary. Na podstawie opisanych wydarzeń, mających miejsce w gmachu, ustal ich rok.**

Źródło: kul.pl

Wydarzenie	Rok
A. Leon Frankowski, komisarz na województwo lubelskie, więziony w koszarach świętokrzyskich tak jak kilkunastu innych więźniów został stracony na polach za koszarami.	
B. Członkowie POW rozbrajali żołnierzy armii zaborczej. Lublin był wolny. Jednak w koszarach świętokrzyskich 300 żołnierzy ukraińskich zabarykadowało się. Doszłoby być może do walki, ale major Stanisław Burhardt-Bukacki i porucznik Stanisław Sosabowski przekonali ich do opuszczenia koszar i powrotu do domów.	
C. Tuż po zawarciu pokoju ryskiego naczelnik państwa Józef Piłsudski przekazał gmach koszar świętokrzyskich powstałemu niedawno Uniwersytetowi.	

Zadanie 13. (3 p.)

Z którym wydarzeniem historycznym związany jest poniższy herb? Wyjaśnij znaczenie trzech elementów tworzących tarczę herbową.

Źródło: historia.org.pl

- 1.....
- 2.....
- 3.....

Zadanie 14. (2 p.)

Na podstawie napisu na pomniku rozstrzygnij, czy gen. Józef Haller mógł znajdować się na polu tej bitwy. Odpowiedź uzasadnij.

„Tu śpią snem wiecznym żołnierze 1-szej brygady legionów polegli w walce o niepodległość Polski pod Anielinem i Laskami 22.X.-26.X.1914 roku. Obywatele wolnej Rzeczypospolitej Polskiej 1933 roku”.

Źródło: polskaniezwykla.pl

Pomnik legionistów poległych w bitwie pod Anielinem i Laskami w 1914

Odpowiedź .....

Uzasadnienie.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (2 p.)

Czy Józef Piłsudski mógł wziąć udział w tej bitwie? Odpowiedź uzasadnij.

Odpowiedź.....

Uzasadnienie.....

.....

.....

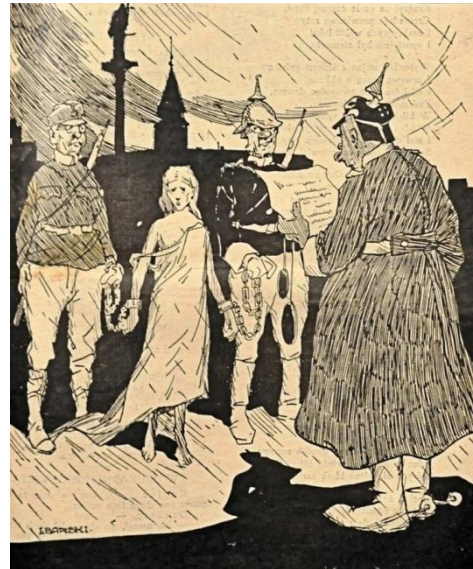
Zadanie 16. (2 p.)

Poniższe ilustracje prezentują reakcję polityków i społeczeństwa polskiego na akt 5 listopada 1916 roku. Wyjaśnij wymowę obydwu źródeł i powiąż je z orientacjami politycznymi istniejącymi wśród Polaków.

A.

Źródło:baedekerlodz.blogspot.com

B.

Źródło:niepodlegla.dzieje.pl

Ilustracja A.....

.....

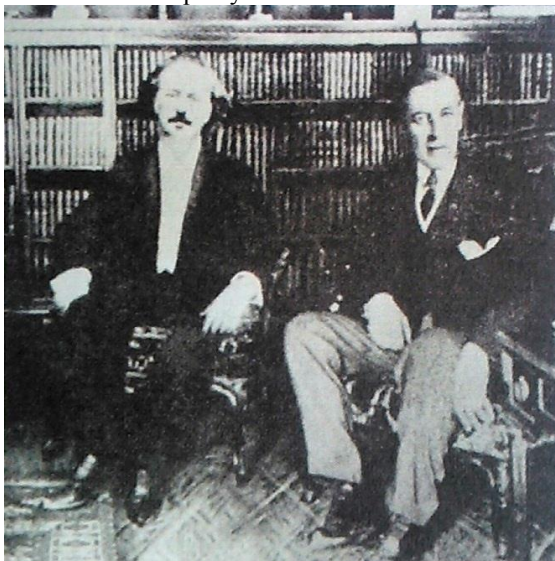
Ilustracja B.....

.....

Zadanie 17. (1 p.)

Na podstawie zaprezentowanych materiałów przedstaw zasługi Ignacego Jana Paderewskiego w odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Jaki wpływ na te zasługi miał jego zawód?

Ignacy Jan Paderewski i prezydent USA Thomas Woodrow Wilson w Białym Domu, 1917 r

Źródło:blogpublika.com

Czternaście punktów Wilsona – program pokojowy, który przedstawił 8 stycznia 1918 roku w orędziu do Kongresu prezydent Thomas Woodrow Wilson.

13. Stworzenie niepodległego państwa polskiego na terytoriach zamieszkałych przez ludność bezsprzecznie polską, z wolnym dostępem do morza, niepodległością polityczną, gospodarczą, integralność terytoriów tego państwa powinna być zagwarantowana przez konwencję międzynarodową.

Źródło: wpolityce.pl

Odpowiedź.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 18. (2 p.)

Po przeczytaniu poniższego tekstu odpowiedz na pytania.

„konferencja pokojowa za pasem... co stracimy teraz, nie prędko będziemy mieli widoki odzyskać. Pilnować sprawy tutaj – to mój psi obowiązek i nikt mnie w spełnieniu go jak się należy nie zastąpi. ... Jeszcze długa droga przed nami i niemało jeszcze zniesiemy. Pomimo że sobie uprzytamniam całkowicie straszne i niebezpieczne położenie kraju, staram się nie tracić zimnej krwi, nie niecierpliwić się i zmierzać do celu, bez względu na to, co to kosztuje. Wszystko w bólach się rodzi, tem bardziej taka wielka rzecz, jak Polska, mająca tylu wrogów, zawziętych, przebiegłych, nie przebierających w środkach”.

Źródło: drozdowo.pl

1. Kto jest autorem tego tekstu?

.....

2. Jaką konferencję pokojową autor ma na myśli?

.....

3. Dlaczego autor uważa, że położenie kraju jest straszne i niebezpieczne? Przedstaw co najmniej dwa elementy tego położenia.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (2 p.)

Połącz plakat z tekstem pieśni. Nazwij wydarzenia, z którymi są związane.

A. Źródło: fbc.pionier.net.

B. Źródło: lapinede.pl

Tekst 1

Na nic plebiscyty, kajdany [...]
Miłością nasz lud jest zbratany [...]
Bo w ziemię krew nasza się wpiła i w brylant i w skarb się zmieniła.
W ten brylant czarny kilofem wal, [...]

Tekst 2

Hasło dziś rozbrzmiewa,
Hej za broń powstańcy!
Prusak zdzierać chce sztandary,
Padają ofiary,
Hej za broń!
Łańcuch bohaterów
Z piersi murowany,
Broni grodu Przemysława,
Cześć powstańcom, sława,
Hej za broń!

Źródło: eduseek.interklasa.pl

Nazwa wydarzenia	Numer tekstu	Litera oznaczająca plakat

Zadanie 20. (2 p.)

Przeczytaj poniższy dokument i odpowiedz na pytania.

H24.
Ldz. 2019/I.

ROZKAZ DZIENNY Nr. I.

Generalnego Inspektora Armji Ochotniczej.

Żołnierze Armji Ochotniczej!

Na rozkaz Rządu Polskiego z dniem dzisiejszym objąłem inspektorat Generalny Armji Ochotniczej.

Witajcie w szeregach dla walki w obronie wolności.

Wy, najgoręcej miłujący Ojczyznę idziecie za przykładem społeczeństwa lwowskiego 1918 roku, które swem życiem ofiarnym odparło wroga i zamknęło mu wrota do Polski.

Dziś zagrożona wolność nasza. Na progu bronić będziemy wejścia. Żołnierz czynnej Armji Rzeczypospolitej bohatersko walczy za cenę krwi swej przelanej dając Ojczyźnie możność organizacji państwowej, a obywatelom bezpieczeństwo i spokój w pracy. Lecz gdy bolszewicka Rosja zmogła swe sily militarne, w Polsce stała się sama szczupła armja dotychczas odpiera wszystkie ataki.

Przyszła teraz kolej na Was, którzy jako ochotnicy, wspomóż pragniecie Armji czynną i wspólnie z nią chcecie walczyć. Powstańcie dla obrony ziem Polskich, dla obrony Życia i mienia obywateli, dla obrony wolności i najświętszych ideałów Polski, przed zalewem barbarzyństwa i nieublaganej zemsty nad naszą Ojczyzną.

A zatem jak powstańcy 63 roku, którzy z nami stają w szeregach nosić będziecie zaszczytną kokardę powstańczą. Każdy ochotnik formalnie zaciągnięty w szeregi Armji ochotniczej otrzyma czerwono białą kokardę ze stemplem Generalnego lub Okręgowego Inspektora A. O. na odwrotnej stronie. Kokarda ta winna być noszoną ra furazerce pod Orłem, oraz na bluzie — na klapie lewej, górnej kieszeni — przy równoczesnym posiadaniu legitymacji zaciągowej.

Organizacje Czerwonego i Białego Krzyża podjęły się już dostarczenia furazerek i kokard.

Hasło ochotnika — „w**z**ł**o**z” : Ożew — „na zwycięstwo!”.

Tak się pozdrawiać będziemy: Bóg z Wami!

Za zgodność:
Szef Sztabu **Malinowski** (—)
Ppulk. Szt. Gen. p. d.

Generalny Inspektor A. O.
(—) **J. Haller**,
Generał Broni.

Źródło: wikipedia.org

1. Jakiego wroga odparło społeczeństwo lwowskie w 1918 r.?

.....

2. Kto się kryje pod określeniem „zalew barbarzyństwa”?

.....